

Underverk no. 1
1
 VM-guldet
 i Chabarovsk
 1981

Underverk no. 2
2
 Ejnar Ask-
 sällskapet

3

4

5

6

7

Bandyens

Underverk no. 2: Ejnar Ask- sällskapet

I en serie på sju delar kommer BandyMagasinet att lista sju underverk inom sporten. Sju tilldragelser, händelser eller personer som förgyllt sporten kommer att väljas ut av sju olika bandypersonligheter.

Den här gången låter vi författaren Per Gunnar Evander botanisera bland minnen och hågkomster.

– Jag har valt bildandet av Ejnar Ask Sällskap som ett underverk.

För nära nog exakt fyra år sedan bildades Ejnar Ask Sällskapet. Platsen var som sig bör vid denna tidpunkt på året; Uppsala. Fyra män hade samlats för att se SM-finalen mellan Västerås och Falun.

De fyra männen var vänner sedan tidigare, och hade förstås mycket att prata om. Favorittips blandades med minnesvärda händelser och spelare, blandat med lite egna erfarenheter förstås. En person som återkom titt som tätt när det gällde legender var Ejnar Ask. Få spelare har blivit så mytomspunnen som honom.

Enligt myten ska han inte bara ha varit en gudabendådad skridskoåkare och skytt. Han var även en sportsman som aldrig tapade vare sig humör eller tålamod vare sig på isen eller i arbetet i Sandviken. Lägg därtill historierna om hans muskulösa kropp. Ejnar Ask ska ha varit stark som en oxe, en riktig övermänniska.

Sant eller inte, hur det än är så beslöt sig kvartetten Jan Stenberg, Tom Sunesson, Staffan Bryngelsson och Östen Sundin att bilda ett sällskap i Ejnar Asks ära. I stadgaren skrevs att syftet är att uppmärksamma och förtydliga Ejnar Asks betydelse i svensk bandy, speciellt med inriktning på hans position som oomstridd skarpskytt.

– Det finns många myter om Ask och vi vill ta reda på vilka som är sanna och vilka man kan klassa enbart som myter, berättar Staffan Bryngelsson i Sällskapet.

Då är det sanning

Regeln är att myten tas för sanning om Sällskapet får höra händelsen av två av varandra oberoende källor. Tillvägagångssättet skulle förmodligen inte passera en disputation på universitetet, men det ligger ändå mycket arbete bakom sanningssökandet.

– Jag var faktiskt på The Public Library i

7 underverk

Radiolegenden Lennart Hyland intervjuade bandylegenden Ejnar Ask (till vänster) och Bertil Bysell i samband med SM-finalen 1946 på Stockholms Stadion.

New York en gång för att reda ut sanningshalten om det påstådda reportaget om Ask i det amerikanska magasinet Life, berättar Staffan Bryngelsson.

Myten säger nämligen att reportrar och fotografer från Life besökt Sandviken för att göra reportage om Ask någon gång på 40-talet. Artikeln påstods porträttera Ejnar Ask som en presumtiv baseballstjärna, kanske i nivå med de allra största. Vid ett besök i New York ville Bryngelsson reda klarhet i saken. Inne på biblioteket sökte han igenom varenda mikrofilm av Life under aktuell femårsperiod och sökte dessutom igenom samtliga artikelrubriker i en publikation kallad "Reader's Guide to periodical literature" (där samtliga artikelrubriker och personer som omnämnts i artiklar i periodisk litteratur finns indexerade).

– Jag sökte igenom de volymer som

täckte perioden juni 1943 till mars 1953. Ingenstans fanns "Ask, Ejnar" angiven. Sällskapet tvingas därmed med sorg konstatera att Ejnar inte omnämnts i Life. Däremot är det belagt att en eller ett par journalister tillbringade några dagar hos Ejnar Ask i sommarstugan (-46 eller -47) och att bilder togs som dottern Lilli-Britth har kvar.

Åkte på spiskrokar

Vem var då denne mytomspunne man som får entusiaster att lägga ned timmar på efterforskning? Sant är att Ejnar Ask föddes den 6 juni 1909. Vid fyra års ålder var postadressen Forsbacka och det dröjde inte länge innan Ejnar hade sina första skridskor på fötterna. Nåja, skridskor är väl inte riktigt rätt benämning. Här handlade det snarare om ett omaka par spiskrokar fästa med snören och rem-

mar. Den första klubban tillverkades av en enbuske och han lär inte fått en riktig variant förrän i junioråldern.

Det är som bekant ändå inte utrustningen som avgör resultatet. Ejnar Ask var en idrottstalang av stora mått. Han var minst lika duktig på skidor som på bandy, men det blev bandyn som drog det längsta strået. Forsbacka var en av dåtidens stora bandymetropoler och valet var nog inte så svårt. För att inte rabbla merit på merit konstaterar vi istället att Ejnar Ask var en av 40-talets bästa skyttar.

– Det går så många myter om hans skott. Massa mål från Ejnars klubba ska aldrig ha blivit godkända på grund av att de hårda projektilerna studsade ut från målburarna som saknade droppnät. Ingen hann helt enkelt uppfatta att bollen var inne. En annan myt är att han vid ett

“Inte gick det så bra att förstå vad människorna sade heller eller vad de egentligen intresserade sig för. Det fanns till exempel vuxna karlar, friska och glada, som inte ens hade hört talas om Ejnar Ask. Så besynnerligt var landskapet vi kom till varje sommar.”

Ur Tjocka Släkten av Per Gunnar Evander

Myterna och berättelserna om bandylegenden Ejnar Ask är otaliga. Ejnar Ask Sällskapet och Ejnar Ask är Bandyns Underverk nummertvå.

möte mot Sundbyberg på Örtavallen 1938 fick målvakten i motståndarbåset att vägra stå i mål efter att ha fått ett hårt skott i ryggen tidigare under matchen.

Cyklade 11 mil till tjejen

I början av 30-talet spelade Ejnar Ask för IFK Uppsala, där han också bodde. Flickvännen Lisa fanns dock kvar i Valbo, och enligt sägnen ska Ejnar under denna tid varenda lördagseftermiddag ha cyklat till henne, en sträcka på 11 mil enkel resa.

Naturligtvis klockades tiden för att ge bra träning. Fliten vad det inget fel på, vare sig inom idrotten eller i det civila. På somrarna cyklade han med bandyklubban i handen för att få bollkänsla

och träna upp handledsstyrkan. Arbetet på Sandvikens Järnvärk var tungt och slitsamt – men gav styrka och kraft till handleder och fingrar.

Det ska vara Ejnar med j

1935 blev klubbtilhörigheten Sandviken och det är framför allt med SAIK som han blivit förknippad - och i landslagsdressen förstas.

– På den tiden var det Finland som var våra farligaste konkurrenter, säger PerGunnar Evander, men Ejnar kallades för Ejnar den förskräcklige och findödaren för hans bravader på isen.

Under sin karriär hann han göra över 2000 mål – och ändå hade läkarna förbjudit honom att idrotta. Som tonåring

bröt han nämligen revbenen på tre ställen och klassades av läkarna som idrottsligt oduglig och kunde heller inte göra någon militärtjänst. Ask ville dock annorlunda.

Med träning och talang är han en av Sveriges genom tidernas bästa skyttar. Lovorden och superlativen är många över denna Ask. För Ejnar Ask Sällskapet finns sålunda mycket att bita i.

– En av våra viktigaste frågor är att se till att man stavar hans namn rätt, säger Bryngelsson. Vi har läst på massa ställen att de skriver i istället för j. Det är fel. Det ska vara Ejnar med j.

KARIN HELLMAN

Om Per Gunnar Evander

Ingen författare har betytt så mycket för bandyn som Per Gunnar Evander, men så har han också fått utmärkelsen "Årets PR-personlighet" av Svenska Bandyförbundet. Hans kärlek till bandysporten har tagit sig uttryck inte minst i hans skrivande. I romanen på roman har Evander vävt in bandyhändelser och bandypersonligheter, som i förbigående, men ack så finurligt.

Att Per Gunnar Evander föll för bandysporten är kanske inte så konstigt med tanke på att barndomsstaden stavs Sandviken. Här föddes han 1933 och sedan dess har det blivit närmare ett 30-tal utgivna böcker och närapå likamånga pjäser, varav han själv regisserat en hel del. I dag bor han i Stockholm, men

hjärtat klappar fortfarande för SAIK. Att välja underverk var dock inte lika lätt som att välja favoritlag. Visst har det funnits oförglömliga matchjältar, legendariska SM-finaler och osedvanliga isar inom bandyn. Men när det gäller underverk fastnade Evander för något så ovanligt som för ett sällskap.

– Det kan inte finnas många idrottsmän som fått ett sällskap uppkallat efter sig. Det tycker jag är helt fantastiskt, säger Evander. BandyMagasinets andra underverk heter sålunda "Ejnar Ask Sällskapet".

Fakta Ejnar Ask

Född 6 juni 1909

Död 23 januari 1982

Klubbar: Forsbacka IK 1923-31

IFK Uppsala 1931-34 orsbacka 1934-35

SAIK 1935-54

Valbo IF 1954-55

Landskamper: 16 st 29 mål

Allsvensk skyttekung 1934 och 1949

Svensk mästare 1933, 45 och 46.